

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

27 ΙΩΝ. 2016

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητ.:

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μαρούσι, 24 - 6 - 2016
Αρ.Πρωτ.: 103362/Φ1
73843 ΕΙΣ.

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. - Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 23 20
FAX : 210-344 32 45
N

ΠΡΟΣ : Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ.
-Νικόλαο Νικολόπουλο
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 5171 /28-4-2016»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμό 5171/28-4-2016, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Νικολόπουλος με θέμα «Επιθέσεις κατά εκπαιδευτικών στη Θράκη», σας κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Το μειονοτικό εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα, κατ' επιταγήν της Συνθήκης της Λωζάννης, καθώς και των μετέπειτα διμερών Μορφωτικών Πρωτοκόλλων Ελλάδας-Τουρκίας, ακολουθεί δίγλωσσο πρόγραμμα διδασκαλίας, κατανέμοντας απολύτως ισότιμα τον χρόνο ανάμεσα στην ελληνική και την τουρκική γλώσσα. Η χρήση και των δύο γλωσσών επεκτείνεται και σε όλα τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τις πάσης φύσεως λειτουργίες των μειονοτικών σχολείων.

Ο διττός χαρακτήρας του μειονοτικού σχολείου στοχεύει τόσο στη διατήρηση και την προαγωγή του ιδιαίτερου γλωσσικού και πολιτισμικού υπόβαθρου της μειονότητας, όσο και στην συμπόρευση με τα προγράμματα και τα σχολεία της δημόσιας εκπαίδευσης και την αρμονική κοινωνική συνύπαρξη και ενσωμάτωση, μέσα από την σωστή εκμάθηση και καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού.

Η υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.8.2/2.4/2541/24/3/2016 οδηγία της Περιφερειακής Δ/σης Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης προς τις Διευθύνσεις Δ.Ε. και Π.Ε. των Περιφερειακών Ενοτήτων Έβρου, Ξάνθης και Ροδόπης, καθώς και η υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.8.2/2.4/3044/11/04/2016 διευκρινιστική οδηγία είχαν ως στόχο ακριβώς το να υπογραμμίσουν και να υπενθυμίσουν προς όλους την παραπάνω αναγκαιότητα και υποχρέωση.

Πέραν τούτου, οποιαδήποτε απόκλιση και μονομέρεια, από όπου και αν προέρχεται, υπονομεύει τις σχέσεις συνεργασίας και αλληλοσεβασμού εντός της σχολικής κοινότητας και αποπροσανατολίζει από τον υπέρτατο στόχο που είναι η αδιάκριτη και αδιαφοροποίητη προσπάθεια για την πρόοδο όλων των παιδιών.

Η θρησκευτική ελευθερία στην Ελλάδα κατοχυρώνεται στο άρθρο 13 του Συντάγματος και στις σχετικές Διεθνείς Συμβάσεις που έχει υπογράψει η χώρα μας, ιδίως δε στο άρθρο 9 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το ισχύον Σύνταγμα εγγυάται και προστατεύει στο άρθρο 13 τη θρησκευτική ελευθερία, ορίζοντας ότι: «Η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης είναι απαραβίαστη. Η απόλαυση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων δεν εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Κάθε γνωστή θρησκεία είναι ελεύθερη και τα σχετικά με τη λατρεία της τελούνται ανεμπόδια υπό την προστασία των νόμων. Η άσκηση της λατρείας δεν επιτρέπεται να προσβάλλει την δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη. Ο προσηλυτισμός με αθέμιτα μέσα απαγορεύεται».

Τα άρθρα 37 έως και 45 (Τμήμα Ε' «Προστασία των Μειονοτήτων») της Συνθήκης της Λωζάνης ορίζουν το νομικό πλαίσιο για την προστασία των πληθυσμών που δεν συμπεριελήφθησαν στην Σύμβαση για την Ανταλλαγή των Πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, δηλαδή των Ελλήνων Ορθοδόξων Χριστιανών στην Κωνσταντινούπολη και των Μουσουλμάνων στην Θράκη.

Η μειονότητα της Θράκης έχει θρησκευτικό χαρακτήρα και αποτελείται από Έλληνες πολίτες μουσουλμάνους στο θρήσκευμα. Διέπεται από το Σύνταγμα και τους νόμους της Ελληνικής Δημοκρατίας και, επιπλέον, από ένα ειδικό εσωτερικό και διεθνές νομικό καθεστώς, προσδιορισμένο από μια συγκεκριμένη μακρά ιστοριοπολιτική και ιστοριογεωγραφική εξέλιξη η οποία έχει στον πυρήνα της τον πλήρη σεβασμό στην θρησκευτική και πολιτισμική ιδιοπροσωπεία των Μουσουλμάνων Ελλήνων πολιτών της Θράκης.

Από πλευράς διοίκησης λειτουργούν σήμερα τρεις Μουφτείες (Ξάνθης, Κομοτηνής και Διδυμοτείχου). Οι Μουφτείες αποτελούν δημόσιες υπηρεσίες (Β.Δ της 9-12-1952 και άρθρο 7 ν.1920/1991 (Α' 11). Σε αυτές προΐσταται ο Μουφτής, ο οποίος είναι ανώτατος δημόσιος λειτουργός, κατέχει θέση Γενικού Διευθυντή, διορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα με δεκαετή θητεία και έχει θρησκευτικές, διοικητικές και δικαιοδοτικές αρμοδιότητες σε θέματα της μουσουλμανικής μειονότητας που διέπονται από τον Ισλαμικό Νόμο (πρόκειται για θέματα οικογενειακού δικαίου) (ν. 1920/1991 που κύρωσε την Π.Ν.Π της 24-12-1990).

Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι η Ελληνική πολιτεία, έχει διασφαλίσει ότι η μουσουλμανική μειονότητα, απολαμβάνει πλήρους ισονομίας και ισοπολιτείας όπως οι υπόλοιποι Έλληνες πολίτες, ανεξάρτητα από τη θρησκεία που λατρεύουν. Η εγγύηση προσδίδεται μέσω της Ελληνικής νομοθεσίας και της σχετικής νομολογίας σε συνδυασμό με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία και τις Διεθνείς Συμβάσεις που τηρεί απαρέκκλητα η χώρα μας. Παραθέτουμε περίληψη σχετικών δικαστικών υποθέσεων.

- «Υπόθεση Serif», προσφυγή αριθμ.38178/97

Το 1985, μετά τον θάνατο του μουφτή της Κομοτηνής, διορίστηκε ως Τοποτηρητής ο Μέτσο Τζεμαλή με την υπ' αριθμ. ΔΙΕΣ/14560/16-12-1985 απόφαση της τότε Νομαρχίας Ροδόπης. Το 1990 ανέλαβε τη θέση του Μουφτή Κομοτηνής με την αριθμ. Α3/19/30-3-1990 απόφαση του τότε Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1920/1991 (Α' 11).

Λίγους μήνες μετά ο κ.Ι.Σερήφ δήλωσε ότι είναι ο «Μουφτής Κομοτηνής» με αποτέλεσμα να του ασκηθούν ποινικές διώξεις σύμφωνα με τα άρθρα 175 και 176 του Ποινικού Κώδικα για "αντιποίηση της άσκησης υπηρεσίας λειτουργού «γνωστής θρησκείας»" και για "δημόσια εμφάνιση με την στολή αυτού του θρησκευτικού λειτουργού χωρίς δικαίωμα". Το μονομελές Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης τον καταδίκασε και, τελικά, ο Ι.Σερήφ προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρώπων Δικαιωμάτων.

Η Ελλάδα καταδικάστηκε για παραβίαση του άρθρου 9 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Το σκεπτικό της απόφασης συνίστατο στο ότι με δεδομένη την απουσία απτών αποδείξεων επί των κατηγοριών της αντιποίησης αρχής, οι προγενέστερες καταδίκες απέκλειαν τον Σερήφ από το δικαίωμα να λειτουργεί ως θρησκευτικός ηγέτης.

-Υπόθεση «Αααα κατά Ελλάδος», προσφυγές αριθμ.37439/97, 50776/99, No.3 52912/99, 32186/02, No.4 33331/02].

Το 1997 ασκήθηκαν κατά του Μ. Αγγά τρεις ποινικές διώξεις σύμφωνα με το άρθρο 175 του Ποινικού Κώδικα λόγω αντιποίησης άσκησης υπηρεσίας λειτουργού “γνωστής θρησκείας”, επειδή στις 20 Νοεμβρίου 1996, 30 Οκτωβρίου 1997 και 21 Δεκεμβρίου 1997 εξέδωσε και υπέγραψε μηνύματα υπό την ιδιότητα του Μουφτή Ξάνθης ενώ Μουφτής Ξάνθης ήταν ο Μ. Σινικόγλου. Τα δικαστήρια κατά την ακροαματική διαδικασία, εξέτασαν σειρά μαρτύρων κατηγορίας και υπεράσπισης και ο Μ. Αγγά εκπροσωπήθηκε καθ’ όλη τη διάρκεια των διαδικασιών νόμιμα από δικηγόρους της επιλογής του. Στις 24 Μαρτίου 1999 το Μονομελές Πλημμελειοδικείο Σερρών έκρινε τον Μ. Αγγά ένοχο και στις τρεις ποινικές διώξεις (απόφαση υπ’ αριθ. 1407/1999).

Στις 2 Νοεμβρίου 2000 το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Σερρών επικύρωσε την καταδίκη του Μ. Αγγά, επιβάλλοντας συνολικά ποινή επτάμηνης φυλάκισης, την οποία μετέτρεψε σε χρηματική (απόφαση υπ’ αριθ. 2687/2000). Ακολούθως ο καταδικασθείς κατέθεσε αίτηση αναίρεσης, ισχυριζόμενος ότι η καταδίκη του συνιστούσε παραβίαση των άρθρων 6, 9 και 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Στις 21 Μαρτίου 2002, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσής του. Έκρινε ότι το αδίκημα του άρθρου 175 του Ποινικού Κώδικα διαπράττεται “όταν κάποιος εμφανίζεται ως λειτουργός γνωστής θρησκείας και όταν ασκεί την υπηρεσία του εν λόγω λειτουργού, συμπεριλαμβανομένων σχετικών διοικητικών καθηκόντων”. Το ανώτατο δικαστήριο έκρινε ότι ο Μ. Αγγά είχε διαπράξει το αδίκημα αυτό διότι εμφανιζόταν και συμπεριφερόταν ως Μουφτής Ξάνθης. Επιπλέον, έκρινε ότι η καταδίκη του δεν αντίκειται στα άρθρα 9 και 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, διότι δεν είχε καταδικαστεί για τις θρησκευτικές πεποιθήσεις του ή την έκφραση απόψεων, αλλά για αντιποίηση άσκησης της υπηρεσίας Μουφτή. Όσον αφορά το άρθρο 6 της ανωτέρω Σύμβασης, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι ο Μ.Αγγά είχε εκπροσωπηθεί νόμιμα από δικηγόρους της επιλογής του καθ’ όλη τη διάρκεια των διαδικασιών και ότι είχε ασκήσει όλα τα υπερασπιστικά δικαιώματά του (απόφαση υπ’ αριθ. 708/2002).

Ο Μ. Αγγά στη συνέχεια προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων. Στην απόφαση που εκδόθηκε γίνεται φανερό, ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι ο προσφεύγων είχε μια δίκαιη δίκη από όλες τις βαθμίδες της Ελληνικής δικαιοσύνης καθώς και ότι εξάντλησε όλα τα ένδικα μέσα που προβλέπονται, για κάθε Έλληνα πολίτη, από την Ελληνική Νομοθεσία. Επίσης ότι επέλεξε, χωρίς κανένα περιορισμό καθ’ όλη την ένδικη διαδικασία, τους συνηγόρους του και την υπερασπιστική θέση της απόλυτης επιλογής του.

Το Δικαστήριο έκρινε εάν υπήρξε επέμβαση στην άσκηση των δικαιωμάτων του προσφεύγοντος βάσει του άρθρου 9 και, εάν ναι, κατά πόσο η επέμβαση αυτή προβλεπόταν από το νόμο, επιδίωκε θεμιτό σκοπό και ήταν αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία κατά την έννοια του άρθρου 9 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Όσον αφορά τα γεγονότα, το Δικαστήριο παρατήρησε ότι ο προσφεύγων καταδικάστηκε βάσει του άρθρου 175 του Ποινικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο η αντιποίηση άσκησης υπηρεσίας λειτουργού “γνωστής θρησκείας” συνιστά ποινικό αδίκημα. Ωστόσο, στην απόφαση της υποθέσεως Μ.Αγκά κατά Ελλάδος (No. 2) (παρ. 58), το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο είχε σημειώσει, ότι τα εθνικά δικαστήρια που καταδίκασαν τον προσφεύγοντα δεν αναφέρουν στις αποφάσεις τους συγκεκριμένες πράξεις που τέλεσε ο προσφεύγων με σκοπό την παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων. Αντίθετα, τα εθνικά δικαστήρια καταδίκασαν τον προσφεύγοντα για το λόγο και μόνο ότι είχε εκδώσει μηνύματα θρησκευτικού περιεχομένου και τα είχε υπογράψει ως Μουφτής Ξάνθης. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι η καταδίκη του προσφεύγοντος συνιστά παραβίαση του δικαιώματος “εκδηλώσεως της θρησκείας ... συλλογικώς και

δημοσία ... δια της λατρείας και της παιδείας” σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο όμως κατά την απόφαση δέχθηκε ότι η εν λόγω επέμβαση απέβλεπε σε θεμιτό σκοπό σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και συγκεκριμένα στη “διαφύλαξη της δημόσιας τάξης”. Ειδικότερα επισήμανε σχετικά, ότι ο προσφεύγων δεν ήταν το μόνο πρόσωπο που ισχυριζόταν ότι είναι ο θρησκευτικός ηγέτης της τοπικής μουσουλμανικής κοινότητας και ότι στις 20 Αυγούστου 1991 οι αρχές είχαν διορίσει άλλο πρόσωπο Μουφτή Ξάνθης. Παρά τη διαφωνία του προσφεύγοντος με το Ελληνικό κράτος ως προς το αν η υπό εξέταση επέμβαση προβλεπόταν από το νόμο, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δεν το θεώρησε αναγκαίο να προβεί σε κρίση επί του θέματος αυτού διότι, σε κάθε περίπτωση, η καταδίκη του προσφεύγοντος ήταν ασυμβίβαστη με το άρθρο 9 για άλλους λόγους.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατά την απόφαση υπενθύμισε ότι η ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας είναι ένα από τα θεμέλια μιας “δημοκρατικής κοινωνίας” κατά την έννοια της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Από αυτήν εξαρτάται ο εγγενής πλουραλισμός μιας δημοκρατικής κοινωνίας, ο οποίος κατακτήθηκε με μεγάλες θυσίες ανά τους αιώνες. Είναι γεγονός όμως ότι σε μια δημοκρατική κοινωνία μπορεί να είναι αναγκαία η επιβολή περιορισμών στη θρησκευτική ελευθερία προκειμένου να συμβιβαστούν συμφέροντα διαφορετικών θρησκευτικών ομάδων.

Τελικά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάσισε ότι δεν αποδείχθηκε ότι η καταδίκη του προσφεύγοντος σύμφωνα με το άρθρο 175 του Ποινικού Κώδικα δικαιολογούνταν υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης από “πιεστική κοινωνική ανάγκη”. Ως εκ τούτου, η παραβίαση του δικαιώματος του προσφεύγοντος για συλλογική εκδήλωση της θρησκείας του δημοσία μέσω της παιδείας και της λατρείας δεν ήταν “αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία ..., δια την προάσπιση της δημοσίας τάξεως” σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και κατά συνέπεια υπήρξε παραβίαση του άρθρου 9 της Σύμβασης.

Η απόφαση (Αποφ. Ε.Δ.Δ.Α 13 Ιουλίου 2006) επιδίκασε στο Ελληνικό Κράτος να πληρώσει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών αφότου καταστεί η απόφαση οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το ποσό των χιλίων τριακοσίων ογδόντα (1.380) ευρώ για δικαστικά έξοδα, συν τους φόρους με τους οποίους επιβαρύνεται το ποσό αυτό. Κατά τα άλλα απέρριψε τα υπόλοιπα αιτήματα του προσφεύγοντος για δίκαιη ικανοποίηση.

Όπως γίνεται φανερό η χώρα μας σε ό,τι αφορά θέματα σχετικά με την κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας και έκφρασης για τους Έλληνες μουσουλμάνους έχει μεριμνήσει, καθώς ακολουθείται σε κάθε περίπτωση η νόμιμη διαδικασία για την επίλυση τυχόν θεμάτων που θα προκύψουν.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

**ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο Κ. Υπουργού
2. Γραφείο Κ. Υφυπουργού
3. ΔΙΠΟΔΕΞΜΣ
4. Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων
5. Περιφ/κή Δ/ση Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης Ανατολικής Μακεδονίας -Θράκης